

СХВАЛЕНО
Педагогічною радою
Комунального закладу
«Дніпропетровський фаховий
коледж спорту»
Дніпропетровської обласної ради»
15.12 20 25, протокол № 4

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказом від 11 20 25 № 154

Директор коледжу

Олег ДЕРЛЮК

ПРОГРАМА

ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

здобувачів освіти III курсу
в закладах загальної середньої освіти

підготовки фахового молодшого бакалавра
зі спеціальності 017 Фізична культура і спорт
галузі знань 01 Освіта/Педагогіка

ПРОГРАМА ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Пояснювальна записка

В системі професійної підготовки спеціалістів з фізичної культури та спорту важливе значення має педагогічна практика в закладі загальної середньої освіти, або у аналогічних структурних підрозділах інших закладів освіти, в установах та організаціях усіх форм власності та сфер управління, що призначені для проведення педагогічної практики здобувачів освіти освітньо-професійного ступеня фаховий молодший бакалавр.

Педагогічна практика є складовою частиною навчального процесу та одним з важливих етапів професійної підготовки спеціалістів з фізичного виховання.

Програма педагогічної практики дає можливість ознайомитися з різними видами робіт вчителів фізичного виховання – навчальною, виховною, методичною та позакласною діяльністю.

Відповідно до навчального плану та освітньо-професійної програми галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 017 Фізична культура і спорт освітньо-професійного ступеня фаховий молодший бакалавр педагогічна практика проводиться в 6-ому семестрі і триває три тижні.

Практика забезпечує тісний зв'язок теоретичного навчання з самостійною роботою здобувача освіти, надає йому досвід організації та проведення навчального процесу в загальноосвітніх навчальних закладах, що сприяє прискоренню професійної адаптації майбутнього спеціаліста до трудової діяльності в якості викладача фізичної культури.

Мета практики – оволодіння здобувачами фахової передвищої освіти професійними навичками та уміннями по організації та проведенню навчально-виховної, оздоровчої, фізкультурно-масової роботи з дітьми шкільного віку.

Завдання практики:

1. Розширення і перевірка знань, навичок та умінь здобувачів фахової передвищої освіти у процесі навчання у коледжі.

2. Виховання у здобувачів освіти постійного інтересу до професії викладача фізичного виховання, потреби у професійній самоосвіті, формування творчого підходу до педагогічної діяльності.
3. Виховання та розвиток умінь і навичок професійної діяльності, а також загальнолюдських моральних цінностей.
4. Придбання практичного досвіду організаційної роботи для проведення фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходів.

Загальні вимоги до знань

Здобувач фахової передвищої освіти повинен знати:

1. Роль і місце фізичної культури та спорту в закладах освіти.
2. Основні напрямки конкретизації завдань у фізичному вихованні.
3. Засоби фізичного виховання та механізм утворення рухових навичок.
4. Методику фізичного виховання дітей шкільного віку.
5. Основи методики вдосконалення фізичних якостей дітей шкільного віку.
6. Зміст та завдання урочних, позакласних, позашкільних форм фізичного виховання.
7. Планування і контроль роботи з фізичного виховання дітей шкільного віку.
8. Просвітницьку діяльність у системі фізичного виховання дітей шкільного віку.

Загальні вимоги до умінь

Здобувач фахової передвищої освіти повинен вміти:

1. Адекватно використовувати головні теоретико-методичні положення при плануванні та реалізації процесу фізичного виховання.
2. При вирішенні завдань процесу навчання методично грамотно застосовувати методи і засоби, добирати принципи фізичного виховання.

3. Володіти методикою розвитку фізичних якостей людини у відповідності з віковими, статевими та індивідуальними можливостями.
4. Здійснювати контроль за рівнем фізичної підготовленості та за функціональним станом дитини.
5. Організувати і проводити різноманітні заходи фізичного виховання.

КЕРІВНИЦТВО ПЕДАГОГІЧНОЮ ПРАКТИКОЮ

Відповідальність за загальну організацію педагогічної практики та контроль за її проведенням здійснює заступник директора з навчальної роботи.

Загальне навчально-методичне керівництво практикою, організацію практики та контроль за її проведенням здійснює призначена наказом особа.

Навчально-методичне керівництво і виконання програми практики забезпечує циклова комісія професійної та практичної підготовки. Організаційні заходи, що забезпечують підготовку, порядок проведення і контроль практики покладається на призначену наказом директора коледжу особу.

Безпосередній контроль за організацію практики та за результати її проведення покладається на заступника директора з навчальної роботи.

Керівництво практикою здійснюється двосторонньо: керівником від коледжу та керівником від бази практики.

Обов'язки заступника директора з навчальної роботи:

- укладає договори про проведення практики між коледжем та базами практики;
- складає кошторис щодо витрат на проведення практики (за необхідністю);
- забезпечує здобувачів освіти документацією, необхідною для практики;
- здійснює розрахунок з базами практики відповідно до договору на проведення практики (за необхідністю);
- здійснює загальний контроль за ходом практики та веденням документації;
- у складі комісії приймає участь у захисті практики здобувачами освіти коледжу;
- готує щорічний аналіз практичної підготовки здобувачів освіти коледжу за звітами циклової комісії професійної та практичної підготовки.

Обов'язки керівника практики від циклової комісії професійної та практичної підготовки:

- перед початком практики забезпечує готовність баз практики до прийому здобувачів фахової передвищої освіти: надає копію наказу про проведення практики, копію робочої програми практики;
- перед початком практики виконує організаційні заходи зі здобувачами фахової передвищої освіти: проводить настановчу конференцію, ознайомлює з робочою програмою практики, дає інформацію про порядок проходження практики, забезпечує необхідними документами, інформує про систему звітності з практики, визначає старост груп на практиці, відповідальних за ведення інформаційного листа про перебування здобувачів освіти на базі практики;
- проводить інструктаж з охорони праці і техніки безпеки;
- спільно з керівником практики від бази практики знайомить здобувачів освіти з правилами внутрішнього трудового розпорядку установи та організації;
- контролює забезпечення нормальних умов праці і побуту здобувачів освіти під час практики та виконання ними правил внутрішнього трудового розпорядку;
- спільно з керівником практики від бази практики забезпечує якісне проходження практики згідно з програмою;
- контролює ведення інформаційного листа про перебування здобувачів фахової передвищої освіти на базі практики;
- перевіряє й дає оцінку звітній документації здобувача фахової передвищої освіти після закінчення практики;
- у складі комісії приймає участь у захисті практики здобувачами фахової передвищої освіти коледжу;
- готує та подає письмовий звіт про проведення та результати практики заступнику директора з навчальної роботи, оприлюднює звіт на методичній раді коледжу.

Обов'язки керівників від бази практики зазначені в договорі на проведення практики.

Обов'язки здобувача фахової передвищої освіти:

- приймає участь у настановчій та підсумковій конференції з практики;
- отримує консультації щодо оформлення всіх необхідних документів з практики;
- своєчасне прибуває на базу практики, повертає повідомлення про прибуття на базу практики до коледжу у триденний термін після початку практики;
- ознайомлюється з робочою програмою практики та виконує всі завдання, що передбачені програмою;
- розробляє та затверджує у керівника практики індивідуальний план проходження практики;
- проходить інструктаж з правил охорони праці і техніки безпеки, та суворо дотримується правил охорони праці і техніки безпеки;
- вивчає правила внутрішнього трудового розпорядку установи та організації, відповідально їх виконує; несе відповідальність за виконану роботу на базі практики;
- готує, відповідно до вимог робочої програми практики, звітну документацію та у визначений термін надає керівнику практики.

ЗАХОДИ, СПРЯМОВАНІ НА ЗАПОБІГАННЯ ТРАВМАТИЗМУ НА УРОКАХ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Під час проходження педагогічної практики здобувач фахової передвищої освіти зобов'язаний:

1. Дотримуватися правил безпеки під час занять фізичною культурою і спортом у закладі освіти.
2. Сприяти підтримці оптимальної працездатності дітей на уроках фізичної культури у закладі освіти.
3. Проводити інструктаж здобувачів освіти з правил техніки безпеки під час виконання фізичних вправ у закладі освіти.

Здобувач фахової передвищої освіти зобов'язаний дотримуватися вимог запобігання травматизму на уроках фізичної культури.

Найхарактернішими чинниками травматизму є:

- порушення методичних принципів проведення уроку, не дотримання правил техніки страхування та допомоги;
- несправність інвентарю та обладнання, незадовільний санітарний стан місць занять.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Зміст програми педагогічної практики складається з наступних модулів:

1. Навчально-методична робота.
2. Фізкультурно-оздоровча та спортивно-масова робота.
3. Виховна робота.
4. Самостійна робота.
5. Самостійна робота (документи планування).

Модуль 1. Навчально-методична робота

Підготувати документи планування та звітності, що входять до залікової документації здобувачів освіти.

Таблиця 1.

Перелік документів планування

№ з/п	Перелік документів	Термін підготовки документів, тиждень
1	Індивідуальний план роботи	1
2	Річний план проходження навчального матеріалу з фізичної культури	1
3	Поурочно-четвертний план проходження навчального матеріалу з фізичної культури	1
4	План-конспект уроку фізичної культури (10 шт.)	2-3
5	Комплекс ЗРВ (5 шт.)	2
6	Педагогічний аналіз уроку фізичної культури (1 шт.)	2
7	Сценарій спортивного свята	3
8	Комплекси ранкової гігієнічної гімнастики (3 шт.)	2-3
9	Фізкультурна хвилинка	2
10	Рухова перерва	2
11	Виховна бесіда	3

12	Звіт про здійснену роботу за період практики	3
----	--	---

Навчально-методична робота передбачає: ознайомлення із складанням навчальної документації з фізичного виховання; складання індивідуального плану роботи практиканта, розробку поурочного робочого плану-графіку на семестр, планів-конспектів уроків фізкультури, перегляд та аналіз уроків фізичної культури, які проводить учитель, практиканти; проведення уроків фізичної культури помічником вчителя, разом з іншими практикантами, самостійне проведення уроків фізичної культури; повний педагогічний аналіз уроку, який проводив практикант; проведення циклу бесід про правила поведінки та техніку безпеки на уроках фізичної культури, надання допомоги учителям початкових класів у проведенні комплексів гімнастики до занять та фізкультхвилинок.

Здобувачі фахової передвищої освіти зобов'язані провести самостійно не менше 3-х уроків з фізичної культури, підготувати і провести позаурочні форми навчання в ході навчального дня: гімнастику до початку занять, фізкультхвилинку, рухливу перерву.

В умовах дистанційної форми проведення педагогічної практики:

- документи планування та звітності, що входять до залікової документації здобувачів фахової передвищої освіти готуються ними з використанням програмного забезпечення Google Classroom;
- самостійне проведення фізкультурної хвилинки знімається на відео і надсилається для перевірки і зарахування через платформу Google Classroom;
- самостійне проведення комплексу ЗРВ знімається на відео і надсилається для перевірки і зарахування через платформу Google Classroom;
- самостійне проведення комплексу гімнастики до початку занять знімається на відео і надсилається для перевірки і зарахування через платформу Google Classroom;

- план-конспект залікового уроку розробляється за заданою темою і надсилається для перевірки і зарахування через платформу Google Classroom;
- відео самостійного проведення підготовчої частини залікового уроку надсилається для перевірки і зарахування через платформу Google Classroom;
- відео самостійного проведення основної частини залікового уроку надсилається для перевірки і зарахування через платформу Google Classroom;
- відео самостійного проведення заключної частини залікового уроку надсилається для перевірки і зарахування через платформу Google Classroom.

Самостійна робота:

Самостійне опрацювання фахової літератури.

Розробка річного та четвертного планів проходження навчального матеріалу з фізичної культури; педагогічного аналізу уроку фізичної культури; підготовка до проведення циклу бесід про правила поведінки та техніку безпеки на уроках фізичної культури, надання допомоги учителям початкових класів у складанні комплексів гімнастики до занять та фізкультхвилинок.

Модуль 2. Фізкультурно-оздоровча та спортивно-масова робота

Цей вид діяльності передбачає виконання таких заходів: ознайомлення у навчальному закладі з позаурочною роботою з фізичної культури і спорту, її плануванням та обліком, проведення фізкультурно-масової і спортивної роботи в закріпленому класі та навчальному закладі; виконання окремих завдань учителя з організації гімнастики до занять, фізкультурних свят; самостійне проведення фізкультурно-оздоровчих заходів у групах продовженого дня; участь в організації спортивних змагань; надання допомоги у підготовці збірних команд навчального закладу; виконання обов'язків представника команди навчального закладу, участь у суддівстві

змагань з видів спорту.

В умовах дистанційної форми проведення педагогічної практики з використанням платформи Google Classroom здобувачі фахової передвищої освіти розроблюють сценарій спортивного свята.

Самостійна робота:

Ознайомлення у навчальному закладі з позаурочною роботою з фізичної культури і спорту, її плануванням та обліком, підготовка до самостійного проведення фізкультурно-масової і спортивної роботи в навчальному закладі і закріпленому класі, товариські спортивні зустрічі з іншими навчальними закладами, шахові і шашкові турніри, екскурсії, походи.

Модуль 3. Виховна робота

Ознайомлення зі станом виховної роботи в навчальному закладі і закріпленому класі; вивчення досвіду роботи навчального закладу з трудового, фізичного виховання учнів, підготовки їх до трудового життя; вивчення вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти навчального закладу, особливостей класу; проведення індивідуальної виховної роботи, надання допомоги в організації роботи класу; організації суспільно корисної праці здобувачів освіти навчального закладу; надання допомоги фізкультурному активу навчального закладу в оформленні куточка фізичної культури, стендів, спортивної стінної газети.

В умовах дистанційної форми проведення педагогічної практики в рамках модуля виховної роботи здобувачі фахової передвищої освіти проводять бесіду про вплив фізичної культури на організм дитини у закріпленому за ними класі з використанням презентаційного матеріалу синхронно у форматі відео конференції з використанням платформи ZOOM.

Самостійна робота:

- вивчення досвіду роботи навчального закладу з морального, патріотичного, естетичного виховання учнів;
- вивчення вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти

- навчального закладу, особливостей класу;
- проведення індивідуальної виховної роботи, надання допомоги в організації роботи класу;
 - проведення профорієнтаційної роботи;
 - оформлення кутка практиканта;
 - допомога у ремонті і обладнанні спортивного залу.

Модуль 4. Самостійна робота

Отримання інформації про зміст роботи методичного об'єднання вчителів фізичної культури навчального закладу та документи, що регламентують навчальну роботу: навчальна програма; календарно-тематичні плани роботи на семестр.

Ознайомлення зі спортивною базою закладу освіти. Бесіда з керівником методичного об'єднання вчителів фізичної культури про організацію планування та контролю навчальної, спортивно-масової та виховної роботи навчального закладу, зміст роботи методичного об'єднання, кадровий склад, завдання навчального закладу на навчальний рік.

В умовах дистанційної форми проведення педагогічної практики отримання всієї інформації відбувається у дистанційному режимі і здійснюється у форматі відео конференції з використанням платформ ZOOM та Google Classroom.

Модуль 5. Самостійна робота (документи планування)

Документи планування:

1. Навчальні програми.
2. Календарні плани.
3. Плани-конспекти уроків.
4. Журнали факультативних занять.
5. Журнали спортивних секцій.
6. План спортивно-масових заходів на навчальний рік.
7. Положення про проведення спортивно-масових заходів в закладі освіти.

8. Протоколи змагань, звіти головних суддів.
9. Журнал обліку спортивно-масових заходів закладу освіти.
10. Документація з техніки безпеки:
 - посадова інструкція;
 - інструкція з охорони праці, правила поведінки учнів у спортивному залі та на спортивному майданчику;
 - інструкція з охорони праці при проведенні спортивно-масових заходів;
 - інструкція з охорони праці під час проведення занять з усіх розділів програми;
 - журнал реєстрації вступного інструктажу з питань охорони праці;
 - журнал реєстрації вступного інструктажу з питань охорони праці для здобувачів освіти навчального закладу;
 - акт проведення перевірки на надійність спортивного обладнання;
 - акт-дозвіл на експлуатацію спортивного залу.
11. Інвентарна книга.
12. План роботи предметно-методичної комісії (методоб'єднання) вчителів фізичної культури. Протоколи засідань.
13. Накази:
 - про розподіл здобувачів освіти на медичні групи за результатами поглибленого медичного огляду;
 - про проведення фізкультурно-оздоровчих заходів в режимі навчального дня;
 - про проведення спортивно-масових заходів на навчальний рік;
 - про підсумки спортивно-масових заходів за минулий навчальний рік.
14. Вивчення науково-методичної літератури за напрямками:
 - основи диференційованого підходу в фізичному вихованні дітей;
 - стан здоров'я та проблеми формування здорового способу життя учнівської молоді;
 - інтереси, мотиви, потреби дітей та підлітків;
 - спрямованість фізичних навантажень в фізкультурно-оздоровчому

- тренуванні дітей шкільного віку;
- особливості методики проведення занять зі здобувачами освіти спеціальних медичних груп;
 - використання інноваційних технологій як засобу підвищення ефективності фізичного виховання дітей шкільного віку;
 - самоконтроль під час занять фізичними вправами.

15. Вивчення та аналіз організації самостійної роботи з фізичного виховання дітей шкільного віку.

В умовах дистанційної форми проведення педагогічної практики документи планування надаються здобувачами фахової передвищої освіти у дистанційному режимі з використанням платформи Google Classroom.

ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ТА ЗАХИСТ РЕЗУЛЬТАТІВ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

До захисту педагогічної практики здобувачем фахової передвищої освіти за освітньо-професійним ступеням фаховий молодший бакалавр подаються наступні документи:

1. Індивідуальний план роботи на період практики.
2. Річний план проходження навчального матеріалу з фізичної культури.
3. Поурочно-четвертний план проходження навчального матеріалу з фізичної культури.
4. План-конспект уроку (10 шт.).
5. Педагогічний аналіз секції.
6. Педагогічний аналіз уроку фізичної культури.
7. Комплекс ЗРВ (5 шт.).
8. Фізкультурна хвилинка (2 шт.).
9. Рухлива перерва.
10. Комплекс ранкової гігієнічної гімнастики (3 шт.).
11. Сценарій спортивного свята.
12. Презентація виховної бесіди.
13. Характеристика з об'єкту практики.
14. Звіт про здійснену роботу за період проходження практики.

До захисту практики до пускаються здобувачі фахової передвищої освіти, які у повному обсязі виконали індивідуальний план практики і надали пакет документів, передбачених Програмою.

Здобувачі фахової передвищої освіти, які не виконали індивідуальний план проходження практики, до її захисту не допускаються.

Результати практики та її захист оцінюються на підставі наданих звітних документів, а також висновків, які відображені у відгуку-характеристиці керівника практики.

Захист практики оцінюється за 100-бальною шкалою з метою одержання еквівалентних оцінок за національною шкалою та за шкалою

ECTS.

Здобувачу фахової передвищої освіти, який не виконав програму практики, отримав негативний висновок щодо її проходження або незадовільну оцінку за результатами захисту, за клопотанням керівника практики від циклової комісії та заступника директора з навчальної роботи, директор подовжує педагогічну практику на відповідний термін, без відриву від навчальних занять в коледжі.

Здобувачу фахової передвищої освіти, який не виконав програму практики без поважної причини, отримує оцінку «незадовільно», що вважається як академічна заборгованість і не включається до рейтингу при підведенні підсумків наступного семестрового контролю.

Якщо програма практики не виконана з поважної причини, здобувач фахової передвищої освіти не пізніше ніж 5 календарних днів після завершення практики пише заяву на ім'я директора з проханням перенести термін практики та додає відповідні документи. Після розгляду наданих документів цикловою комісією професійної підготовки, навчальною частиною видається наказ по коледжу, де визначається термін проходження практики. Уразі успішного повторного проходження практики, оцінка результатів за її проходження враховується у рейтингу.

Матеріали практики зберігаються в коледжі не менше, ніж три роки з дати завершення практики.

ДОКУМЕНТИ ПЛАНУВАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ РОБОТИ
Титульний лист оформлення навчальної обліково-звітної документації

Комунальний заклад
«Дніпропетровський фаховий коледж спорту»
Дніпропетровської обласної ради»

ДОКУМЕНТАЦІЯ
з педагогічної практики
здобувача освіти III курсу

ГП

Керівник практики:

ІП

Дніпро 202__ року

Індивідуальний план роботи

Індивідуальний план роботи є документом планування і контролю. Складається для планового розподілу всіх видів роботи здобувача освіти на період практики.

План слід складати на основі попереднього ознайомлення з об'єктом практики, закріпленими класами, планом фізкультурно-оздоровчих та інших заходів на період практики.

Зразок оформлення індивідуального плану роботи

Індивідуальний план роботи

№ з/п	Зміст роботи	Дата виконання	Відмітка про виконання
Ознайомлення з об'єктом практики			
1. Навчально-методична робота			
2. Фізкультурно-оздоровча та спортивно-масова робота			
3. Виховна робота			
4. Самостійна робота			
5. Самостійна робота			

Четвертний план фізичного виховання

Методика складання четвертного плану передбачає декілька послідовних дій:

- конкретизація навчальних завдань;
- чітке визначення теоретичного матеріалу, який повинен засвоїти учень;
- послідовність у вивченні рухових вмінь та навичок;
- послідовність у вивченні рухових здібностей школярів;
- реалізацію методичних принципів фізичного виховання;
- реалізацію особливостей взаємодії розвитку рухових здібностей і формування рухових навичок;
- реалізацію позитивного переносу формування рухових навичок та розвитку рухових здібностей;
- підбір адекватних методів педагогічного контролю за розвитком моторики дитини.

В результаті цього необхідно визначити:

- види вправ (гімнастика, легка атлетика, спортивні ігри тощо), які будуть вивчатися протягом строку, що планується;
- кількість годин і уроків, відведений на кожний вид вправ на період, який планується;
- конкретні завдання на цей період; чітке їх формулювання з урахуванням викладання теоретичних знань, формулювання рухових умінь і навичок, розвитку рухових умінь і навичок, розвитку рухових якостей, особистості учнів;
- контрольні нормативи, що повинні мати конкретні кількісні показники.

Для постановки завдань необхідно вивчити матеріал програми фізичного виховання для учнів певного класу з видів рухової активності на чверть (півріччя) і матеріал з цих видів попереднього року навчання, щоб правильно визначити, що нового введено у навчальний матеріал. А що потребує повторення з метою закріплення.

підготовленості															
Домашнє завдання															
1.															
2.															

У розділ «Теорія» включають бесіди, визначені в розділі програми «Основи знань» для конкретного класу. У розділ «Практика» включають:

- загально розвиваючи вправи (конкретизуються);
- основні види вправ;
- вправи для розвитку рухових здібностей;
- рухливі ігри та естафети;
- домашні завдання.

У графі «Номер уроку» систематизовано і послідовно, з дотриманням вимог навчання рухових дій і розвитку рухових якостей, ставляться умовні позначки *P, З, В, К*.

Графа «Номер уроку» в кожному випадку заповнюється з урахуванням того, скільки видів діяльності і які вправи планується виконати на уроці. Кількість умовних знаків повинна забезпечити зайнятість учнів протягом 45 хвилин уроку.

Розставляючи знаки по горизонталі, необхідно пам'ятати, що для вирішення основних завдань на кожну вправу необхідно відвести не менше 2-3 уроків і повернутися до неї через певний час, щоб не втратити зв'язок рефлексів «рухового стереотипу». В такому випадку у графічному плані умовною позначкою «+» відмічають поспіль 3 уроки або використовують позначки *P, З, В*. Уроки прийому контрольних нормативів позначають умовним знаком «+», який беруть у кільце, або літерою *K*.

Прийняти контрольний норматив можна лише після того як вправа повторювалась на кількох попередніх уроках.

Педагогічне спостереження та аналіз уроку фізичної культури

Завдання:

1. Визначити якість проведення уроку фізичної культури.
2. Оцінити рівень професійних знань, вмінь майбутнього спеціаліста.

Педагогічний аналіз уроку фізичної культури полягає в детальному розгляді та оцінці всіх складових частин і компонентів уроку, включаючи методiku навчання і виховання, обсяг навантаження, методiku виховання фізичних якостей, зміст досліджуваного матеріалу, діяльність педагога і учнів на уроці тощо.

Головною метою аналізу уроку є розкриття сильних і слабких сторін у діяльності вчителя або студента з метою пошуку шляхів удосконалення навчально-виховного процесу на уроці фізичної культури.

Уміння методично грамотно і різнобічно проводити аналіз уроку свідчить про рівень майстерності педагога і дає йому можливість постійно вдосконалювати свою професійну діяльність.

Структура аналізу уроку фізичної культури.

ПРОТОКОЛ

педагогічного спостереження і аналізу уроку фізичної культури

ППП вчителя або практиканта

Виконавець: _____

Клас: _____

Дата проведення _____ час проведення _____

Місце проведення: _____

№ уроку _____

Тип уроку _____

Кількість присутніх: _____ за списком: _____

Завдання уроку:

1. _____
2. _____
3. _____

I. Підготовка до уроку

1. План-конспект уроку

- 1.1. Ступінь конкретизації та визначеність постановки загальних та окремих задач уроку відповідно до плану. Доступність даних задач для учнів класу (згідно зі станом і рівнем підготовки).
- 1.2. Співвідношення між запланованими засобами і задачами, віком та умовами проведення уроку. Наявність підготовчих і підводящих вправ, їх оригінальність. Розподіл вправ за вимогами до динаміки навантаження, доцільність передбачених методів і методичних прийомів (словесних, наочних, практичних). Правильний їх запис.
- 1.3. Уміння записати і проілюструвати заплановане розташування інвентарю, порядок дії у грі тощо. Способи повідомлення загальних і групових завдань.
- 1.4. Відповідність форми конспекту загальним вимогам. Термінологічна точність, грамотність і акуратність запису в конспекті.

2. Підготовка місць заняття.

Підготовка місця заняття, інвентарю і навчальних посібників. Використання нестандартного обладнання, технічних засобів навчання. Забезпечення чистоти місця заняття. Зовнішній вигляд учнів.

3. Підготовка учнів.

Організованість і своєчасність приходу, переодягнення, виходу до місця занять; відповідність одягу і взуття встановленим вимогам.

II. Проведення уроку

1. Організаційне забезпечення уроку.

- 1.1. Своєчасність початку і закінчення уроку.
- 1.2. Правильність і чіткість подачі команд.
- 1.3. Використання фронтального, групового та індивідуального методів організації заняття, одночасного, позмінного, почергового способів виконання вправ.
- 1.4. Засоби висловлення завдання.

2. Учбово-виховна робота вчителя.
 - 2.1. Уміння вчителя конкретизувати і пояснювати учбові завдання.
 - 2.2. Забезпечення взаємозв'язку між рішенням задач фізичного виховання і етичним, трудовим вихованням, дотримання дидактичних принципів фізичного виховання.
 - 2.3. Уміння користуватися методами словесного і наочного впливу, а також методом практичної вправи, уміння планувати навантаження відповідно до задач уроку, до рівня підготовленості учнів, до полові статі і тощо.
 - 2.4. Уміння володіти увагою учнів, забезпечувати необхідну допомогу і страховку при виконанні складних вправ, перевіряти і оцінювати виконання завдань, об'єктивно оцінювати успішність і поведінку.
3. Діяльність учнів на занятті.
 - 3.1. Інтерес учнів, рівень їх свідомості та відповідальності в процесі уроку.
 - 3.2. Відношення учнів до учителя, один до одного. Зовнішній вигляд і поведінка учнів.
 - 3.3. Виявлення здібностей до самостійного вирішення задач уроку. Уміння контролювати свої дії та емоції, усвідомлювати і оцінювати результати своєї праці під час заняття.
 - 3.4. Взаємоконтроль та взаємодопомога.

III. Висновки та пропозиції

1. Ступінь вирішення поставлених задач на уроці.
2. Найбільш ефективні і оригінальні прийоми навчання, виховання і організації. Помилки, які виникли при навчанні і вихованні.
3. Професійно-педагогічний рівень учителя.
4. Пропозиції щодо ведення уроку з найбільшою ефективністю.
5. Загальна оцінка проведення уроку.

План-конспект уроку фізичної культури

Структура уроку

Структура уроку включає підготовчу, основну і заключну частини. Така побудова уроку обумовлена об'єктивними змінами життєдіяльності організму під час виконання фізичної роботи та вирішенням педагогічних завдань навчально-виховного процесу.

У плані-конспекті їх рекомендується записувати, дотримуючись таких вимог:

Підготовча частина (8-12 хв.). обов'язковим елементом її повинен бути організований початок уроку: шикування, рапорт, повідомлення завдань уроку в доступній формі, стройові та організуючі вправи, біг, стрибки, вправи загального розвитку, танцювальні вправи.

Основна частина (28-32 хв.) включає спеціальні та підготовчі вправи, які сприяють вирішенню основних завдань: вправи на знаряддях, біг, стрибки, метання тощо; спортивна гра, подолання визначеної смуги перешкод; вправи для розвитку основних рухових якостей.

Заключна частина (3-5 хв.) включає вправи для приведення організму в стан відносного спокою: повільний рух, вправи на розслаблення, гра на увагу тощо, підбиття підсумків уроку; виставляння оцінок; домашнє завдання; та організований вихід з місця занять.

Такий розподіл часу має орієнтовний характер. На тривалість кожної частини впливає вік учнів, а також тип уроку: вступний, вивчення нового матеріалу, контрольний тощо.

У графі «Часткові завдання» записуються окремі завдання, які передбачають ділення навчального матеріалу на частини і вивчення періодів, фаз, частин рухової дії в суворій послідовності.

У графі «Зміст уроку» записуються всі вправи в тій послідовності, в якій передбачається їх проведення на уроці. Вправи та завдання повинні бути написані з визначенням вихідних положень і переліком дій, які їх складають.

У графі «Дозування» записують кількість повторів даної вправи, довжину дистанції, час виконання вправи, вагу предметів, які піднімають тощо.

У графі «Організаційно-методичні вказівки» записують:

- методи організації навчальної діяльності учнів (фронтальний, груповий, індивідуальний, коловий);
- методика навчання руховим діям;
- темп виконання вправи (швидкий, змінний, повільний);
- послідовність виконання вправ і переходів до іншого місця заняття;
- методи страхування тощо.

Форма плану-конспекту

План-конспект
уроку з фізичної культури
для учнів ___ класу

Дата проведення _____

Місце проведення _____

Час проведення _____

Чверть (семестр) _____

№ уроку ____

Кількість учнів за списком: ____

Кількість присутніх на уроці: ____

Завдання уроку:

1. _____
2. _____
3. _____

Інвентар та обладнання: _____

№	Часткові завдання	Зміст	Дозування	Організаційно - методичні вказівки

Заходи в режимі навчального дня

Окрім уроків фізичної культури велику роль в покращенні здоров'я і фізичного розвитку учнів, підвищенні їхньої навчальної працездатності, впровадженні фізичної культури у побут учнів відіграють заходи в режимі навчального дня. До таких заходів відносяться:

- гімнастика до початку занять;
- фізкультхвилинки під час уроків;
- ігри і окремі фізичні вправи, які проводяться на великій перерві;
- спортивна година в групах подовженого дня.

Гімнастика до початку занять

Завдання:

- сприяти організованому початку навчального дня та підвищенню робото спроможності на перших уроках.

Методика:

- тривалість гімнастики до початку занять:
 - а) молодший шкільний вік – 8-12 хв. (6-8 вправ);
 - б) середній і старший шкільний вік – 12-15 хв. (8-10 вправ).
- закінчувати гімнастику треба за 5-10 хвилин до початку уроків.

Комплекс розраховують на 2-3 тижні з постійною заміною окремих вправ. У комплекси включають чотири групи вправ:

1. Вправи організовуючого характеру і вправи, які готують до виконання основних вправ (шикування, ходьба).
2. 2-4 вправи, які послідовно включають у роботу основні групи м'язів (м'язи плечового поясу, тулуба, ніг).
3. 1-2 вправи, які знімають зайве збудження і допомагають налаштуватися на майбутню діяльність.
4. 2-3 вправи, які стимулюють діяльність органів дихання і кровообігу.

Навантаження в комплексі повинно бути помірним.

Зразок оформлення комплексу вправ гімнастики до занять

№	Зміст	Дозування	ОМВ

Фізкультурні хвилинки під час уроків

Комплекс складається з 3-4 вправ, які проводяться вчителем під час теоретичного уроку.

Завдання:

- сприяти кращому засвоєнню навчального матеріалу;
- зняти нервові напруження;
- переключитися на активну рухову діяльність.

Методика:

- комплекс вправ фізкультхвилинки складається з 3-4 вправ;
- вправи типу «потягування»;
- 1-2 вправи для розвитку м'язів плечового поясу;
- 1-2 вправи для розвитку правильної постави.

Спосіб організації і підбір вправ здійснюються з урахуванням місця проведення (сидячи або стоячи за партою). Навантаження в комплексі – невелике.

Зразок оформлення комплексу вправ фізкультхвилинки

№	Зміст	Дозування	ОМВ

Ігри і окремі фізичні вправи, які проводяться на великій перерві

Педагогічні спостереження за учнями на перервах показують, що діти не готові самостійно організувати і провести цю важливу для них форму занять фізичними вправами. Не відпочивши, учні погано сприймають матеріал наступного уроку. Систематичні порушення шкільного режиму суттєво позначаються на здоров'ї учнів – накопичується втома, виснажується

нервова система, різко знижується працездатність організму, а це негативно впливає на результати навчання загалом.

Завдання:

- відпочинок учнів між уроками (зняття почуття втоми, підвищення емоційного стану і працездатності учнів);
- вдосконалення багатьох життєво важливих умінь та навичок;
- розвиток фізичних якостей.

Методичні вказівки:

- 1) ігри і заняття фізичними вправами на перервах можуть носити як колективний, так і індивідуальний характер;
- 2) зміст занять визначається інтересами учнів;
- 3) участь дітей в іграх і заняттях фізичними вправами на перервах будується на добровільних засадах;
- 4) організатори і помічники проведення рухливих перерв повинні бути активними учасниками занять.
- 5) у процесі проведення ігор і занять фізичними вправами на перервах потрібно всіляко підтримувати ініціативу і бажання учнів самостійно добирати засоби, приймати рішення. Поряд з цим, кожне заняття повинно будуватись у відповідності із закономірностями функціонування організму. Спочатку добираються засоби, які будуть забезпечувати поступове входження в роботу (перша частина), потім засоби, які будуть утримувати функції організму на рівні малої і середньої інтенсивності (друга частина, основна) і в кінці – засоби, які сприяють поступовому виходу із роботи (третья, заключна частина).
- 6) заняття слід завершувати за 5-6 хвилин до початку наступного уроку.
- 7) критерієм оцінки ефективності ігор і занять фізичними вправами на перервах є їх вплив на успішність учнів як показник продуктивності їх праці.

Спортивна година в групах подовженого дня

Завдання:

- виконання добового об'єму рухової активності;

- організація активного відпочинку;
- виховання основ самостійності при заняттях фізичними вправами;
- формування рухових вмінь, навичок і виховання рухових якостей.

Фізичне виховання в групах подовженого дня здійснюється в формі організованих занять фізичними вправами та іграми, прогулянок, самостійних ігор і розваг за вибором та бажанням учнів. Заняття проводяться щоденно протягом 1 години під керівництвом вчителя групи подовженого дня. При проведенні занять необхідно орієнтуватись на тижневий обсяг рухової активності.

СХЕМА ЗВІТУ ЗДОБУВАЧА ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ

Звіт про проходження педагогічної практики оформлюється наприкінці терміну закінчення практики. Зміст звіту повинен відповідати розділам індивідуального плану здобувача фахової передвищої освіти:

- ознайомлення з об'єктом практики;
- навчально-методична робота;
- фізкультурно-оздоровча та спортивно-масова робота;
- виховна робота;
- самостійна робота.

Зразок оформлення звіту здобувача освіти

Звіт
здобувача освіти III курсу

(ПП)

про проходження педагогічної практики

Дата _____

Підпис _____

ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Герцик М.С., Вацеба О.М. Вступ до спеціальностей галузі. – Львів: Українські технології, 2002.
2. Круцевич Т.Ю. Теорія і методика фізичного виховання /підручник/ - К.: Олімпійська література, 2018.
3. Стратегія реформування освіти в Україні. – К.: МОН України, 2003.
4. Худолій О.М. Загальні основи теорії і методики фізичного виховання: Навч. посібник. — 2-е вид., випр. — Харків: «ОВС», 2008.
5. Шиян Б.М. Теорія і методика фізичного виховання школярів. – Т. 1, 2. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2012.
6. Шиян Б.М., Папуша В.Г. Теорія фізичного виховання. – Тернопіль: Збруч, 2010.

Додаткова:

1. Воробйов М.І., Круцевич Т.Ю. Практика в системі фізкультурної освіти. — К.: Олімпійська література, 2016.
2. Цьось А.В. Фізичне виховання в календарній обрядовості українців. – Луцьк: Надстир'я, 2010.
3. Тулайдан В.Г., Тулайдан Ю.Т. Практикум з теорії і методики фізичного виховання. – Львів, «Фест-Прінт», 2017.